

kolodvorom. Ta dela bodo zahtevala trošek 1.597.000 K. Bazen tega je bilo že letos oddanih nekaj malih pristanišnih del v Dalmaciji in skoro bo razpisanih še nadaljnih deset takih del.

— **Beda v južni Italiji.** Iz južne Italije prihajajo poročila o silni bedi, ki vlada v tamošnjih krajih. Zato se ljudstvo izseljuje v velikih množicah. Tako se n. pr. iz mesta Potenza, ki šteje 15.000 prebivalcev, izseli mesečno 150 oseb. V posameznih krajih so ostali doma le starci, žene in otroci. Zato primanjkuje delavskih moči in so morali ustaviti delo že v raznih tvornicah.

— **Nova zimska kmetijska šola na Fužinah pri Ljubljani.** Graščino pri Ljubljani s celim posestvom (250 oralov njiv in travnikov) sta vzela v najem gg. mlekarški nadzornik za Kranjsko, Jakob Legvart, in M. Ivančič, veleposestnik v Medvodah. Posestvo je last konzula Baumgartnerja in leži 20 minut izven Ljubljane. Na posestvu se uvede vzorna živinoreja (80 glav goveje živine), prašičereja in perutninarstvo v veliki meri. Bazen tega se uvede na graščini zimska kmetijska šola po danskem načinu. To šolo je pozdraviti z velikim veseljem tembolj, ker se bodo na to šolo sprejemali že odrasli možje, ki se hočejo v kratkem času izvežbati v modernem kmetijstvu. Pouk se prične že prihodnjo jesen. Na tej šoli bodo poučevali razni strokovnjaki in profesorji iz Ljubljane.

— **Rezultati loterijskega monopola leta 1906.** Glasom izkaza, sestavljenega od finančnega ministrstva, je število igralnih vložkov znašalo v 1906. letu 91.588.000 v skupnem znesku 33.610.447 kron. Povprečna visokost igralnega vložka je bila torej 26,6 h, ne da bi tozadevno bilo med posameznimi deželami posebnih razlik. Dobitkov je bilo 1.163.381 v znesku 17.521.056, torej 52,13 odstotkov skupnih vložkov. Največ se je igralo na loterijo na Niževavstrijskem, tam prihaja povprečno na osebo 4,74, na to pridejo Primorska, Solnograška, Štajerska, Kranjska, Češka, Gorenje Avstrijsko, Šlezija, Galicija, Moravska, Koroška, Tirolska, Bukovina in končno Dalmacija.

— **Slika državnega gospodarstva.** Avstrija ima letos 1071 milijonov čistega dohodka (odbitih je 744 milijonov za stroške, ki jih ima država, da te dohodke zasluži in izterja). Vojaštvo požre na leto 340 milijonov; od vsake krone davka se pobira za vojaštvo 32 vinarjev! 372 milijonov plačuje država za obresti državnih dolgov. Za politiško upravo in pravosodje porabi država 193 milijonov. Za cesarski dvor plačuje 11 milijonov, za duhovske plače 12 milijonov. Za gospodarske namene, za šolo in znanost porabi država samo 143 milijonov; za ljudsko šolstvo in učiteljsišča 6 milijonov; pripomniti je treba, da nosijo občine in dežele skoraj vsa bremena za ljudske šole! 55 milijonov stanejo vsučilišča, znanstveni zavodi, srednje šole itd. 81 milijonov gre za narodnogospodarske namene; parobrodna družba tržaški Lloyd dobi od teh 7 milijonov. Za obrtno nadzorništvo izda država 668.000 K, za varstvo izseljencev 130.000 K, za izobrazbo obrtnih vajencev 19.000 K.

— **Pasivna resistenca pravnih praktikantov.** V Pragi so zborovali pravni praktikanti in sklenili, da prično pasivno resistenco, ker nimajo nikake plače in morajo na povišanje čakati leta in leta.

— **Nova slovenska posojilnica na Koroškem.** V Kotmari vasi so ustanovili slovensko posojilnico za občine Kotmara vas, Bilča vas, Žihpolje in Vesca. Poslovati je začela dne 1. julija.

Raznoterosti.

× **Štatistika živali.** Pariški muzej za prirodoslovje je priobčil štatistiko živali, na kateri so sodelovala razna prirodoslovna društva. Glasom te štatistike je na vsi zemlji in v morjih 400.000 vrst različnih živali. Samo žuželk je nad 268.000 vrst, ptic 13.000 vrst. Nadalje je znanih 12.000 vrst rib, 83.000 vrst golazni, 1610 vrst kač, 50.000 vrst mehkužcev, 1300 vrst dvoživk, 20.000 vrst pajkov, 3000 vrst iglokožcev, 8000 vrst črvov.

× **Stoletnica Reclamove biblioteke.** Tedni je minolo sto let, kar se je v Lipokem rodil Anton Filip Reclam star., utemeljitelj znane nemške Reclamove biblioteke. — To idejo so hitro usprejeli tudi drugi narodi ali ni tako uspela. Do danes je

izdano okolo 5000 številke te biblioteke iz najrazličnejših književnosti.

× **Zemlja na otoku Kuba** je izredno rodovitna. Zeljnate glave zrastejo tako debele, da tehta ena po devet kilogramov. Žito zanjejo trikrat na leto. Sladki krompir raste in zori vse leto.

× **Deček s 60 zobmi.** V Novem Jorku živi deček, ki ima 60 zob. Zobozdravniki so odvečne zobe že večkrat odstranili, a so mu vedno nanovo zrasli.

× **Moskva** ima sedaj 1.359.254 prebivalcev. V zadnjih letih se je prebivalstvo pomnžilo za 179.907 oseb.

× **Namakanje cvetie** in drugih lepotičnih rastlin, ki so v loncih, se izvrši na najlažji način s tem, da se postavi lonec s cveticami vred v škap z vodo. Tu je pustiti cvetice toliko časa, da se zemlja popolnoma napije vode, ki pride v lonec skozi spodnjo luknjo. Z zalivanjem se zemlja v loncih preveč strdi, zato je bolj priporočati na ta način namakanja, zlasti tedaj, če se je zemlja v loncu osušila.

× **Tristoletnica znamenitega prirodoslovca.** V Boloniji so dne 12. pret. m. obhajali spominsko slavnost po slavnem prirodoslovcu Alissu Aldrovandiju (1523—1605), ki so ga sodobniki imenovali „pontifex“ znanosti. Njegova dela so izšla v 14 debelih zvezkih in doživela več izdaj. Najznameniteja je njegova „Ornithologia“. Po njem se imenuje tudi neka rastlinska vrsta Aldrovanda. Slavnosti se je udeležil državni podtajnik ministrstva za poljedelstvo, načelniki oblastnij ter mnogo domačih in tujih učenjakov.

× **Novo smrtonosno orožje za človeški rod.** Iz Haaga poročajo: Znano je, da v francoski in nemški armadi nameravajo uvesti novo kroglo za puške, ki bi zadeto osebo gotovo usmrtila. V angleški zbornici so se tudi bavili s to novo iznajdbo, in angleški vojni minister je moral izjaviti, da se bodo angleški tehniko bavili tudi s tem vprašanjem. — Nizozemski general Portugael je rekel na neko tozadevno vprašanje, da bo nova iznajdba grozna in kruta. Krogla bo prav majhna, a prozročala bo v človeškem telu grozne učinke. Ako v resnici uvedejo te novo kroglo, potem ne bo v vojni več ranjencev; oziroma bodo ranjenci, katerih pa ne bo možno zdraviti in ki bodo izdihali po strašnih mukah. — Sodi se, da se bo mirovna konferenca bavila tudi s tem krutim vprašanjem.

× **Svetovna razstava v Tokiju 1912.** Japonci priredijo leta 1912. v Tokiju svetovno razstavo. Vlada je dovolila v to svrhu 24 mil. kron.

× **Vanderbiltovo imetje.** V avgustu ko postane Gladys Vanderbilt polnoletna, se razdeli velikansko imetje Vanderbilta. Gladys sama dobi 60 milijonov kron na roko in postane najbogatejša dednica v Ameriki. Oča je hči umrlega Kornelija Vanderbilta.

Listnica uredništva.

Čenjenim dopisnikom: Zaradi tesnega prostora smo morali več stvari odložiti. Kar je porabnega, pride na vrsto. — Do konca tega meseca prosimo vse uredništva se tihoče stvari pošiljati na naš naslov v „Učiteljsko tiskarno“ v Ljubljani. — Na Kras. Deloma porabimo prihodnjič. — Proslava. Vaše pismo s pesmijo smo izročili uredništvu „Gasilca“, ker sodi vanj. — Starosta. Tisto smo namenoma izpustili, ker se godi po vsi Avstriji ob koncu šolskega leta eno in isto: šolska mladina se udeleži zahvalne maše ter zapoje zahvalno in cesarsko pesem. Torej ni to nič posebnega, kar se je zgodilo pri vas. Tudi to je stara, lepa in splošna navada, da se predsednikov namestnik g. predsedniku uradne skupščine spoštljivo zahvali „za spratno in nepristransko vodstvo konference.“ Zato smo izpustili to, kar je umljivo ob sebi. Ne za-merite! —

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 860.

Kranjsko.

(92) 1

V litijemskem okraju se razpisuje s tem na dvorazrednici v Izlakah učiteljska služba v začasno nameščenju.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 4. avgusta 1907.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 4. julija 1907.